

FALUS Orsolya

egyetemi docens

DUE TTI

DOI: 10.15170/DIKE.2023.07.01.03

„A közép-európai régió és a nyugati hatások: A tradicionális jog alakváltozásai”
Tanulmánykötet Béli Gábor 65. születésnapjára¹

2023. április 28-án, az Ünnepeelt születésnapján, a Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karán került megrendezésre a kar emblematikus oktatója, *Béli Gábor* 65. születésnapjára kiadott *A közép-európai régió és a nyugati hatások: A tradicionális jog alakváltozásai* című tanulmánykötet bemutatója.

A kötet az Eötvös Lóránd Kutatási Hálózat tagjaként az ELTE Magyar Állam- és Jogtörténeti Tanszékén működő MTA-ELTE Jogtörténeti Kutatócsoport programja keretében, a *Kovács Kálmán* által alapított és *Mezey Barna* által szerkesztett Jogtörténeti Értekezések sorozat 60. kiadványa. Lektora *Révész T. Mihály*.



Már az alcím is tiszteleg *Béli Gábor* munkássága előtt, hiszen a tradicionális jog – mint a magyar jogtörténet kutatásában az 1848 előtti korszakra alkalmazott, mára közkeletűvé vált *terminus technicus* – megalkotása² is az ő nevéhez fűződik. A kötet szerzői *Béli Gábor* barátai, kollégái: pályatársai és volt hallgatói, akik tanulmányaikkal valamennyien tanúságot tettek arról, hogy miként hatott rájuk *Béli Gábor* emberi, elhivatott oktatói és iskolát teremtő kutatói pályafutása.

Balogh Elemér, a Szegedi Tudományegyetem tanszékvezető egyetemi tanára *Sendrői*, mint egyházi bírói fórumról írt tanulmányt,³ arra is figyelemmel, hogy *Béli Gábor*, bár érdeklődése elsősorban a nemesi bíráskodásra irányul, a tradicionális jog bírói fórumairól maga is több tanulmányt, illetve monográfiát írt.⁴

¹ KORSÓSNÉ DELACASSE Krisztina – MÁTHÉ Gábor – MEZEY Barna (szerk.): *A közép-európai régió és a nyugati hatások: A tradicionális jog alakváltozásai*. Budapest 2023.

² BÉLI, Magyar jogtörténet: A tradicionális jog.

³ BALOGH, A püspök bírói közgyűlése a középkori német egyházi bíráskodásban 11–20.

⁴A teljesség igénye nélkül: BÉLI, Bírói hatalom az 1869. évi törvénycikk megszületése előtt 19–35.; BÉLI, Eljárás hatalmaskodási ügyekben a nádor törvényszékén az *Ars Notaira* szerint 41–47.; BÉLI, A vármegyei nemesi bíráskodás szervezete 1723-ig 21–31.; BÉLI, A középkori bíró működésének törvényessége 252–261.; BÉLI, Egy különös törvényszék, a generale iudicium működése 1264 és 1266 között 1–9.; BÉLI, A nemesek négy bírója: A szolgabírók működésének első korszaka 1268–1351.

Balogh Judit, a Debreceni Egyetem docense „*Vérbeli levéltárnokok*” és a *jogtörténet művelése* című tanulmánya⁵ mottójában Winston Churchill-t idézi: „*Minél távolabbra tekintünk hátra, annál messzebbre látunk előre*”. Időszerű, és a jogtörténet oktatóit, kutatóit közvetlenül érintő kérdés felvetésével indít: a jogtörténeti tárgyak helyéről, szerepéről a jogi oktatásban. A szerző két jogtörténész portréját vázolja fel, akik levéltárosi tudásukat a jogtörténeti oktatás szolgálatába állították, és arra alapozva dolgozták ki modern tananyagaikat: Iványi (Jung) Béláét és Baranyai Béláét, akik levéltárosi pályakezdést követően a Debreceni Egyetem tanárai lettek – így vonva párhuzamot Béli Gábor és debreceni elődei karrier-íve között. Mindezek alapján megállapítja: „*A jogtörténet levéltárosok általi, tudós művelése az, ami leginkább előreviszja a tudományterületünket*”.⁶

Bíró Zsófia, a PTE ÁJK Technológiai Jogi és Energiajogi Tanszék tudományos segédmunkatársa, két OTDK dolgozatát és a doktori értekezését írta Béli Gábor vezetésével. Tanulmányával mentora egyik legkedvesebb történelmi korszakát idézte meg.⁷

Bódiné Beliznai Kinga, az ELTE ÁJK Magyar Állam- és Jogtörténeti Tanszék tanszékvezető egyetemi docense, Béli Gábor bírósági kutatásaihoz kapcsolódva, egyben emléket állítva a jogi kultúrtörténet magyarországi atyjának, Béli Gábor elhunyt kollégájának és barátjának, Kajtár Istvánnak is, olyan meglepő, több évszázadra visszanyúló, máig élő, angol hagyományt mutat be, amelyeket a 21. században is őriznek a helyi bírói fórumok.⁸

Domaniczky Endre, a Mádl Ferenc Összehasonlító Jogi Intézet vezető kutatója, Mádl Ferenc *kisregényének pécsi vonatkozásai című munkája*⁹ ajánlásában egy – Béli Gáborral folytatott – 2012-es beszélgetést idéz fel, amelynek során az Ünnepelet arra biztatta a szerzőt, hogy írja meg ausztráliai élményeit, jogásként, új szempontokat adva a tudományos életnek. Hangsúlyozta azt az általa is követett vezérelvet, mely szerint a közösség szolgálata fontosabb, mint az egyéni karrier. Ez „*az írástudó felelőssége*” mint útravaló,¹⁰ kíséri szakmai pályáján a szerzőt, aki Mádl Ferenc portréját és életművét is ezzel az objektív, a közösség szolgálatát mindenek elé helyező szemlélettel mutatja be.

Falus Orsolya, a Dunaújvárosi Egyetem docense – 2014-ben Béli Gábor első végzett PhD-hallgatója – és szerzőtársa, Marian Malecki, a krakkói Jagello Egyetem professzora, Béli Gábor mint az Aranybulla egyik hazai szakértője¹¹ előtt tisztelegtek *Az Aranybulla „lengyel változata”: az 1228. évi cieniai privilégiumlevél* című összehasonlító tanulmányukkal.¹²

A PTE ÁJK Jogtörténeti Tanszék élén a nyugdíjba vonuló Béli Gábort váltó Herger Csabáné tanszékvezető egyetemi tanár, a *Férfinek és nőnek teremtve. A felvilágosult természetjog családvédelmi érvelése* a jelenkorban sajnálatosan időszerű tanulmányában¹³ aláhúzza azt a tényt, hogy a családjogi jogviszonyokban – azok speciális helyzetére tekintettel – fokozott szükség van arra, hogy a normák tartalma a természetes igazságon alapuljon – ennek gyakorlati érvényesüléséhez azonban az érintetteknek ezzel megegyező beállítottsága is elengedhetetlen. Máskülönb – idézi Luthert – „*a házasság és a családi élet a pokolból ad kóstolót, abehyett, hogy a mennyből való kóstoló lenne*”.¹⁴

⁵ BALOGH, „Vérbeli levéltárnokok” és a jogtörténet művelése 22–28.

⁶ BALOGH, „Vérbeli levéltárnokok” és a jogtörténet művelése 8.

⁷ BÍRÓ, A király bírói hatalma az Árpád-korban 29–37.

⁸ BÓDINÉ BELIZNAI, Bírósági hagyományok Angliában 39–48.

⁹ DOMANICZKY, Mádl Ferenc kisregényének pécsi vonatkozásai 50–65.

¹⁰ DOMANICZKY, Mádl Ferenc kisregényének pécsi vonatkozásai 49.

¹¹ BÉLI, II. András korabeli jogforrások, különös tekintettel az Aranybullára 119–144.

¹² FALUS – MALECKI, Az Aranybulla „lengyel változata”: az 1228. évi cieniai privilégiumlevél 67–75.

¹³ HERGER, Férfinek és nőnek teremtve. A felvilágosult természetjog családvédelmi érvelése 77–88.

¹⁴ HERGER, Férfinek és nőnek teremtve. A felvilágosult természetjog családvédelmi érvelése 88.

Homoki-Nagy Mária, a Szegedi Tudományegyetem tanszékvezető egyetemi tanára, az *Egyezségek a jobbágy-parasztság körében*¹⁵ című munkájával tiszteleg pályatársa előtt. Bevezetésében párhuzamot von: egy hasonló, másik alkalommal, a *Ruszoly József* 70. születésnapjára készült emlékkönyvben *Béli Gábor* tollából jelent meg az *Osztatlanság és osztály az Árpádkorban* című tanulmánya.¹⁶ *Homoki-Nagy Mária*, aki *Béli Gábor*hoz hasonlóan a primer, levéltári kutatásaiból von le megalapozott következtetéseket, most is elsősorban a Magyar Nemzeti Levéltár Csongrád-Csanád Vármegyei Levéltárában a szentesi *Egyezségek könyve* és *Végrendeletek* nyilvántartásaiból merít példákat.

Horváth Attila, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem tanszékvezető egyetemi tanára *Béli Gábor* közismert, jellegzetes, fanyar humorát idéző címet adott az Ünnepelt előtt tisztelgő írásának. A „Nem tudjuk, hogy mit hoz a múlt.” *A magyar állam- és jogtörténet egyes intézményeinek, terminológiáinak kérdése*¹⁷ mottója egy pesti vicc, amely rávilágít arra a tényre, hogy – bár előfordulhat, hogy állam- és jogtudományi karokon a vizsgakérdések 30 év alatt sem változnak – a jogtörténet megítélésének, továbbá a terminológiai változásoknak köszönhetően az azokra adott válaszok már „teljesen mások”.¹⁸

Korsósné Delacasse Krisztina, a PTE ÁJK Jogtörténeti Tanszéke docense, az Ünnepelt egyik legközelebbi munkatársa, egyben az ünnepi kötet egyik szerkesztője, habilitációs témájához visszanyúlva, egyben mentora, *Béli Gábor* büntetőjog-történeti kutatásai¹⁹ előtt tisztelegve választott témát.²⁰

László Balázs ügyész, aki nemrég sikerrel védte doktori értekezését a PTE Állam- és Jogtudományi Doktori Iskolájában *Béli Gábor* témavezetésével, *Szent István* Intelmeinek alkotmányjogi jelentőségéről írt.²¹ Tanulmánya előszavában maga is elismeri, hogy a közöttük kialakult speciális kapcsolatra tekintettel nehéz lett volna a mentorát váratlan megközelítéssel, vagy újszerű gondolatokkal meglepni, ezért inkább a *Béli Gábor*tól tanult módon, a primer forrás előtérbe helyezésével vizsgálta *Szent István* Intelmeit mint a történeti alkotmány egyik *Árpád*-kori elemét.

A kötet másik szerkesztője, *Máthé Gábor* professor emeritus, a *Ius commune – Tripartitum – Quadripartitum*²² előszavában kiemeli *Béli Gábor* 2007-ben megvédett doktori értekezését (*A nemesek négy bírója, a szolgabírók működésének első korszaka: 1268–1351*²³), amely a középkori forráskutatás módszertani etalonja. Születésnapj jókívánságai körében kifejezi reményét, hogy *Béli Gábor* tervezett új monográfiája, *Az államszervezet hatalmi, dinasztikus és kulturális rendszere: a nyugati és a keleti kereszténység gyűrtjében (10-16. század)* az eddigiekhez hasonlóan, a jelenkori gondolkodásunkra is kiható és meghatározó mű lesz.

¹⁵ HOMOKI-NAGY, *Egyezségek a jobbágy-parasztság körében* 89–97.

¹⁶ BÉLI, *Osztatlanság és osztály az Árpádkorban* 131–144.

¹⁷ HORVÁTH, „Nem tudjuk, hogy mit hoz a múlt.” *A magyar állam- és jogtörténet egyes intézményeinek, terminológiáinak kérdései* 99–118.

¹⁸ HORVÁTH, „Nem tudjuk, hogy mit hoz a múlt.” *A magyar állam- és jogtörténet egyes intézményeinek, terminológiáinak kérdései* 99.

¹⁹ BÉLI, *Magyar jogtörténet: A tradicionális jog* 155.

²⁰ KORSÓSNÉ DELACASSE, *A bűncselekmények megnevezése és osztályozása a régi magyar szerzőknél* 119–132.

²¹ LÁSZLÓ, *Szent István intelmeinek alkotmányjogi jelentősége* 131–141.

²² MÁTHÉ, *Ius commune – Tripartitum – Quadripartitum* 143–154.

²³ Az értekezésből később önálló monográfia is született: BÉLI, *A nemesek négy bírója: A szolgabírók működésének első korszaka* 1268–1351.

A kötet és a sorozat szerkesztője, *Mezey Barna*, az MTE-ELTE Jogi Történelmi Kutatócsoport (ELKH) vezetője, az ELTE és a Széchenyi István Egyetem egyetemi tanára, a *Raboknak javítása és a költségkímélés fontos tekintete (Az 1843. évi büntetőjogi Törvényjavaslat az Alsótábla előtt)* címmel közölt tanulmányt²⁴ az általa jegyzett ünnepi kötetben.

Nagy Janka Teodóra, a PTE KPVK tanszékvezető egyetemi tanára, az ELKH tagja, az Ünnepelt elődjéről írt tanulmánnyal tisztelgett *Béli Gábor* előtt.²⁵ Az írás *Holub József* (1885–1962) jogtörténész, pécsi egyetemi professzor tudományos pályájának egy-egy állomását idézi fel, elsősorban a *Holub* család levéltárában őrzött levelekből válogatva.

Niklai Patrícia Dominika a PTE ÁJK Jogi Történelmi Tanszéke tanársegédje, esszéjében²⁶ *Béli Gábor* elődjének, az Ünnepelt által is sokat hivatkozott *Csizmadia Andornak* egyik meghatározó munkáját idézi.²⁷

P. Szabó Béla, a Debreceni Egyetem tanszékvezető egyetemi tanára, *Béli Gábor* pályatársa és barátja, a „*Sol sapiens in jure*” *Johannes Serpilius*, 17. századi soproni városbíró jogtudósi munkássága²⁸ címmel szintén bírósági témát dolgoz fel, azonban nem az Ünnepelt által kedvelt tradicionális korszakból, ezért – ahogyan előszavában kifejti – „*A baráti jószándék és jókívánság bizonyos, a megmutatkozó eredmény benigna interpretatióra számít*”.

Rácz Lajos nyugalmazott egyetemi tanár²⁹ a *Hartvik*-legendáról szóló, megjelenés alatt álló kismonográfiája egyik részletével kedveskedett az Ünnepeltnek, *Corona Angelica. A magyar szent királyok és az angyalok* címmel.

A tanulmányok sorát *Szabó István*, a PPKE tanszékvezető egyetemi tanára³⁰ írása zárja, amellyel az Ünnepelt által magas szinten művelt, a tradicionális korszakra vonatkozó alkotmányjogi-történelmi kutatás előtt tiszteleg.

A kötet végén *Fábián Adrián* egyetemi tanár, a PTE ÁJK dékánja, úgy is, mint *Béli Gábor* nyugdíjba vonuló oktatási dékán-helyettes közvetlen munkatársa, foglalja össze „*a magyar jogtörténet oktatása és kutatása emblematikus, kiemelkedő alakjának*”³¹ tudományos pályafutását, és kíván boldog születésnapot.³²

A tanulmánykötet *Béli Gábor* különleges, sokoldalú személyiségének – felelős írástudó, széles látókörű jogász, középkorász, verbeli egyetemi oktató – tart tükröképet, amennyiben a tanulmányok a középkor jogtörténetéről, ezen belül is elsősorban a tradicionális jogról, levéltári kutatások eredményeiről, a jogtörténelmi tárgyak egyetemi oktatásának időszerűségéről, valamint az írástudó felelősségéről szólnak – a múlttól, a mánapnak, a holnapért. Az Ünnepelt – sokat említett – rá jellemző, fanyar humorával egyetlen hiányosság mégis észrevételezhető: a kötet a Jogi Történelmi Értekezések sorozat 60. kötete lett – sajnos nem lehetett stílusosan a 65.

²⁴ MEZEY, Raboknak javítása és a költségkímélés fontos tekintete 155–172.

²⁵ NAGY, „A jogtörténelem terén kifejtett kiváló tudományos munkásság elismerése” – levelek Holub József családi levéltárából 173–182.

²⁶ NIKLAI, A közoktatási intézményrendszer fejlesztésének jogi kihívásai az 1920-as években 183–190.

²⁷ CSIZMADIA, A magyar állam és az egyháza jogi kapcsolatainak kialakulása és gyakorlata a Horthy-korszakban.

²⁸ P. SZABÓ, „Sol sapiens in jure” Johannes Serpilius, 17. századi soproni városbíró jogtudósi munkássága 191–206.

²⁹ RÁ CZ, Corona Angelica. A magyar szent királyok és az angyalok 207–219.

³⁰ SZABÓ, Ifj. Gróf Andrássy Gyula lázadási ügye 221–229.

³¹ FÁBIÁN, Béli Gábor 65 231.

³² FÁBIÁN, Béli Gábor 65 231–232.

Felhasznált irodalom

- BALOGH Elemér: A püspök bírói közgyűlése a középkori német egyházi bíraskodásban. In: KORSÓSNÉ DELACASSE Krisztina – MÁTHÉ Gábor – MEZEY Barna (szerk.): A közép-európai régió és a nyugati hatások: A tradicionális jog alakváltozásai. Budapest 2023, 11–20.
- BALOGH Judit: „Vérbeli levéltárnokok” és a jogtörténet művelése. In: KORSÓSNÉ DELACASSE Krisztina – MÁTHÉ Gábor – MEZEY Barna (szerk.): A közép-európai régió és a nyugati hatások: A tradicionális jog alakváltozásai. Budapest 2023, 22–28.
- BÉLI Gábor: Bírói hatalom az 1869. évi törvénycikk megszületése előtt. In: A bírói hatalom gyakorlásáról szóló 1869. évi IV. törvénycikk megalkotásának 150. évfordulója. Budapest 2019, 19–35.
- BÉLI Gábor: Eljárás hatalmaskodási ügyekben a nádor törvényszékén az Ars Notaria szerint. In: GOSZTONYI Gergely – RÉVÉSZ, T. Mihály (szerk.) Jogtörténeti parerga II: Ünnepi tanulmányok Mezey Barna 65. születésnapja tiszteletére. Budapest 2018, 41–47.
- BÉLI Gábor: A vármegyei nemesi bíraskodás szervezete 1723-ig. Jogtörténeti Szemle 2017/1-2. sz. 21–31.
- BÉLI Gábor: A középkori bíró működésének törvényessége. In: VÍZKELETY Mariann (főszerkesztő) – CSORBA Katalin – FAZEKASNÉ VARGA Viktória – GELLÉN Márton – JUHÁSZ Hajnalka – PÁLYI Mária Márta (szerk.): 5 éves az Alaptörvény: Válogatás az ünnepi konferenciasorozat beszédeiből. Budapest 2017, 252–261.
- BÉLI Gábor: Egy különös törvényszék, a generale iudicium működése 1264 és 1266 között. Jogtörténeti Szemle 2013/1. sz. 1–9.
- BÉLI Gábor: A nemesek négy bírója: A szolgabírók működésének első korszaka 1268-1351. Budapest – Pécs 2008
- BÉLI Gábor: Osztatlanság és osztály az Árpád-korban. In: BALOGH Elemér – HOMOKI-NAGY Mária (szerk.): Emlékkönyv Dr. Ruzsoly József egyetemi 70. születésnapjára. Acta Universitatis Szegediensis. Acta juridica et politica. Tom. LXXIII. Szeged 2010, 131–144.
- BÉLI Gábor: II. András korabeli jogforrások, különös tekintettel az Aranybullára. In: ZSOLDOS Attila (szerk.): Aranybulla 800. Budapest 2022, 119–144.
- BÉLI Gábor: Magyar jogtörténet: A tradicionális jog. Budapest – Pécs 2009
- BÍRÓ Zsófia: A király bírói hatalma az Árpád-korban. In: KORSÓSNÉ DELACASSE Krisztina – MÁTHÉ Gábor – MEZEY Barna (szerk.): A közép-európai régió és a nyugati hatások: A tradicionális jog alakváltozásai. Budapest 2023, 29–37.
- BELIZNAI Kinga: Bírósági hagyományok Angliában. In: KORSÓSNÉ DELACASSE Krisztina – MÁTHÉ Gábor – MEZEY Barna (szerk.): A közép-európai régió és a nyugati hatások: A tradicionális jog alakváltozásai. Budapest 2023, 39–48.
- CSIZMADIA Andor: A magyar állam és az egyháza jogi kapcsolatainak kialakulása és gyakorlata a Horthy-korszakban. Budapest 1966
- DOMANICZKY Endre: Mádl Ferenc kisregényének pécsi vonatkozásai. Mádl Ferenc kisregényének pécsi vonatkozásai. Bódiné Beliznai Kinga: Bírósági hagyományok Angliában. In: KORSÓSNÉ DELACASSE Krisztina – MÁTHÉ Gábor – MEZEY Barna (szerk.): A közép-európai régió és a nyugati hatások: A tradicionális jog alakváltozásai. Budapest 2023, 50–65.
- FÁBIÁN Adrián: Béli Gábor 65. In: KORSÓSNÉ DELACASSE Krisztina – MÁTHÉ Gábor – MEZEY Barna (szerk.): A közép-európai régió és a nyugati hatások: A tradicionális jog alakváltozásai. Budapest 2023, 231–232.
- FALUS Orsolya – MALECKI, Marian: Az Aranybulla „lengyel változata”: az 1228. évi cieniai privilégiumlevél. In: KORSÓSNÉ DELACASSE Krisztina – MÁTHÉ Gábor – MEZEY Barna (szerk.): A közép-európai régió és a nyugati hatások: A tradicionális jog alakváltozásai. Budapest 2023, 67–75.
- HERGER Csabáné: Férfinek és nőknek teremtve. A felvilágosult természetjog családvédelmi érvelése. In: KORSÓSNÉ DELACASSE Krisztina – MÁTHÉ Gábor – MEZEY Barna (szerk.): A közép-európai régió és a nyugati hatások: A tradicionális jog alakváltozásai. Budapest 2023, 77–88.
- HOMOKI-NAGY Mária: Egyezségek a jobbágy-parasztság körében. In: KORSÓSNÉ DELACASSE Krisztina – MÁTHÉ Gábor – MEZEY Barna (szerk.): A közép-európai régió és a nyugati hatások: A tradicionális jog alakváltozásai. Budapest 2023, 89–97.

- HORVÁTH Attila: „Nem tudjuk, hogy mit hoz a múlt.” A magyar állam- és jogtörténet egyes intézményeinek, terminológiáinak kérdései. In: KORSÓSNÉ DELACASSE Krisztina – MÁTHÉ Gábor – MEZEY Barna (szerk.): A közép-európai régió és a nyugati hatások: A tradicionális jog alakváltozásai. Budapest 2023, 99-118.
- KORSÓSNÉ DELACASSE Krisztina: A bűncselekmények megnevezése és osztályozása a régi magyar szerzőknél. In: KORSÓSNÉ DELACASSE Krisztina – MÁTHÉ Gábor – MEZEY Barna (szerk.): A közép-európai régió és a nyugati hatások: A tradicionális jog alakváltozásai. Budapest 2023, 119-132.
- LÁSZLÓ Balázs: Szent István intelmeinek alkotmányjogi jelentősége. In: KORSÓSNÉ DELACASSE Krisztina – MÁTHÉ Gábor – MEZEY Barna (szerk.): A közép-európai régió és a nyugati hatások: A tradicionális jog alakváltozásai. Budapest 2023, 131–141.
- MÁTHÉ Gábor: Ius commune – Tripartitum – Quadripartitum. In: KORSÓSNÉ DELACASSE Krisztina – MÁTHÉ Gábor – MEZEY Barna (szerk.): A közép-európai régió és a nyugati hatások: A tradicionális jog alakváltozásai. Budapest 2023, 143–154.
- MEZEY Barna: Raboknak javítása és a költségkímélés fontos tekintete. (Az 1843. évi bortönügyi Törvényjavaslat az Alsótábla előtt). In: KORSÓSNÉ DELACASSE Krisztina – MÁTHÉ Gábor – MEZEY Barna (szerk.): A közép-európai régió és a nyugati hatások: A tradicionális jog alakváltozásai. Budapest 2023, 155–172.
- NAGY Janka Teodóra: „A jogtörténelem terén kifejtett kiváló tudományos munkásság elismerése” – levelek Holub József családi levéltárából. In: KORSÓSNÉ DELACASSE Krisztina – MÁTHÉ Gábor – MEZEY Barna (szerk.): A közép-európai régió és a nyugati hatások: A tradicionális jog alakváltozásai. Budapest 2023, 173–182.
- NIKLAJ Patrícia Dominika: A közoktatási intézményrendszer fejlesztésének jogi kihívásai az 1920-as években. In: KORSÓSNÉ DELACASSE Krisztina – MÁTHÉ Gábor – MEZEY Barna (szerk.): A közép-európai régió és a nyugati hatások: A tradicionális jog alakváltozásai. Budapest 2023, 183–190.
- P. SZABÓ Béla: „Sol sapiens in jure” Johannes Serpilius, 17. századi soproni városbíró jogtudósi munkássága. In: KORSÓSNÉ DELACASSE Krisztina – MÁTHÉ Gábor – MEZEY Barna (szerk.): A közép-európai régió és a nyugati hatások: A tradicionális jog alakváltozásai. Budapest 2023, 191–206.
- RÁCZ Lajos: Corona Angelica. A magyar szent királyok és az angyalok. In: KORSÓSNÉ DELACASSE Krisztina – MÁTHÉ Gábor – MEZEY Barna (szerk.): A közép-európai régió és a nyugati hatások: A tradicionális jog alakváltozásai. Budapest 2023, 207–219.
- SZABÓ István: Ifj. Gróf Andrássy Gyula lázadási ügye. In: KORSÓSNÉ DELACASSE Krisztina – MÁTHÉ Gábor – MEZEY Barna (szerk.): A közép-európai régió és a nyugati hatások: A tradicionális jog alakváltozásai. Budapest 2023, 221–229.